

Codul de procedură civilă și Legea de punere în aplicare

Cu modificările aduse prin:

L. nr. 140/2022 (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)

L. nr. 173/2022 (M. Of. nr. 560 din 8 iunie 2022)

L. nr. 192/2022 (M. Of. nr. 643 din 29 iunie 2022)

L. nr. 199/2022 (M. Of. nr. 682 din 8 iulie 2022)

- ◆ Reglementări anterioare ◆ Legislație conexă
- ◆ Decizii ale Curții Constituționale ◆ Recursuri în interesul legii
- ◆ Hotărâri prealabile ◆ Index

Ediția a 6-a actualizată la **28 august 2022** și îngrijită de
judecător dr. **Evelina Oprina**

Editura Rosetti International
București, 2022

CUPRINS

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.....	11
Index	360
Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	381
Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>).....	387
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură civilă	393

ANEXĂ

1. **Legea nr. 172/2022** pentru ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014..... 396
2. **Legea nr. 173/2022** pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014 399
3. **Legea nr. 220/2022** privind valorificarea adaptată a unor măsuri dovedite benefice pentru instituțiile din domeniul justiției instituite pe perioada stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19 (*extras*)..... 404

TITLUL PRELIMINAR

**Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și
principiile fundamentale ale procesului civil**

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Art. 1. Obiectul și scopul Codului de procedură civilă. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare **codul**, stabilește regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul înlăptuirii justiției în materie civilă.

(2) În înlăptuirea justiției, instanțele judecătorești îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia.

Art. 2. Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă. (1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 721]

Art. 3. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Legislație conexă: ♦ Constituția României – art. 11, art. 20; ♦ C. civ. – art. 4.

Art. 4. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

Legislație conexă: ♦ TFUE – art. 288; ♦ Constituția României – art. 148 alin. (2); ♦ C. civ. – art. 5.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale procesului civil

Art. 5. Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competența instanțelor judecătorești, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecării.

Legislație conexă: ♦ Constituția României – art. 21 privind accesul liber la justiție.

Art. 6. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilită de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecării.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

Legislație conexă: ♦ CEDO – art. 6; ♦ Constituția României – art. 21 alin. (3); ♦ L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară: art. 10.

Art. 7. Legalitatea. (1) Procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii.

(2) Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces.

Art. 8. Egalitatea. În procesul civil părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări.

Legislație conexă: ♦ CEDO – art. 6 și art. 14; ♦ Constituția României – art. 16 - egalitatea în drepturi; ♦ L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară – art. 7.

Art. 9. Dreptul de dispoziție al părților. (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, în cazurile anume prevăzute de lege, la cererea altei persoane, organizații ori a unei autorități sau instituții publice ori de interes public.

(2) Obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților.

(3) În condițiile legii, partea poate, după caz, renunța la judecarea cererii de chemare în judecată sau la însuși dreptul pretins, poate recunoaște pretențiile părții adverse, se poate învoi cu aceasta pentru a pune capăt, în tot sau în parte, procesului, poate renunța la exercitarea căilor de atac ori la executarea unei hotărâri. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale în orice alt mod permis de lege.

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. 1/2015, M. Of. nr. 197 din 25 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în consecință, **stabilește că:** În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 50 alin. (2) și 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată investită cu soluționarea unei cereri în plata prețului de piață, întemeiată pe prevederile art. 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, poate acorda reclamantului prețul actualizat plătit la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației

juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare, în cazul în care constată că fiind îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **numai dacă s-a formulat un capăt de cerere distinct în acest sens.**

Art. 10. Obligațiile părților în desfășurarea procesului. (1) Părțile au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

(2) Dacă o parte deține un mijloc de probă, judecătorul poate, la cererea celeilalte părți sau din oficiu, să dispună înfățișarea acestuia, sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 129 alin. (1)]

Art. 11. Obligațiile terților în desfășurarea procesului. Orice persoană este obligată, în condițiile legii, să sprijine realizarea justiției. Cel care, fără motiv legitim, se sustrage de la îndeplinirea acestei obligații poate fi constrâns să o execute sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare și, dacă este cazul, a unor daune-interese.

Art. 12. Buna-credință. (1) Drepturile procesuale trebuie exercitate cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se încălca drepturile procesuale ale altei părți.

(2) Partea care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv răspunde pentru prejudiciile materiale și morale cauzate. Ea va putea fi obligată, potrivit legii, și la plata unei amenzi judiciare.

(3) De asemenea, partea care nu își îndeplinește cu bună-credință obligațiile procesuale răspunde potrivit alin. (2). [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 723]

Legislație conexă: ♦ C. civ. – art. 14; ♦ Constituția României – art. 57.

Art. 13. Dreptul la apărare. (1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Părțile au dreptul, în tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, după caz, asistate în condițiile legii.^[1]

(3) Părților li se asigură posibilitatea de a participa la toate fazele de desfășurare a procesului. Ele pot să ia cunoștință de cuprinsul dosarului, să propună probe, să își facă apărări, să își prezinte susținerile în scris și oral și să exercite căile legale de atac, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(4) Instanța poate dispune înfățișarea în persoană a părților, chiar atunci când acestea sunt reprezentate.

Legislație conexă: Constituția României – art. 24 - dreptul la apărare.

Art. 14. Contradictorialitatea. (1) Instanța nu poate hotărî asupra unei cereri decât după citarea sau înfățișarea părților, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Părțile trebuie să își facă cunoscute reciproc și în timp util, direct sau prin intermediul instanței, după caz, motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază pretențiile și apărările, precum și mijloacele de probă de care înțeleg să se folosească, astfel încât fiecare dintre ele să își poată organiza apărarea.

[1] Alin. (2) al art. 13 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din L. nr. 310/2018.

(3) Părțile au obligația de a expune situația de fapt la care se referă pretențiile și apărările lor în mod corect și complet, fără a denatura sau omite faptele care le sunt cunoscute. Părțile au obligația de a expune un punct de vedere propriu față de afirmațiile părții adverse cu privire la împrejurări de fapt relevante în cauză.

(4) Părțile au dreptul de a discuta și argumenta orice chestiune de fapt sau de drept invocată în cursul procesului de către orice participant la proces, inclusiv de către instanță din oficiu.

(5) Instanța este obligată, în orice proces, să supună discuției părților toate cerele, excepțiile și împrejurările de fapt sau de drept invocate.

(6) Instanța își va întemeia hotărârea numai pe motive de fapt și de drept, pe explicații sau pe mijloace de probă care au fost supuse, în prealabil, dezbaterii contradictorii.

Art. 15. Oralitatea. Procesele se dezbate oral, cu excepția cazului în care legea dispune altfel sau când părțile solicită expres instanței ca judecata să se facă numai pe baza actelor depuse la dosar. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 127]

Art. 16. Nemijlocirea. Probele se administrează de către instanța care judecă procesul, cu excepția cazurilor în care legea stabilește altfel.

Art. 17. Publicitatea. Ședințele de judecată sunt publice, în afară de cazurile prevăzute de lege. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 121 alin. (1)]

Legislație conexasă: L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară – art. 12.

Art. 18. Limba desfășurării procesului. (1) Procesul civil se desfășoară în limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii.

(3) Cetățenii străini și apatrizii care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii, prin traducător autorizat, dacă legea nu prevede altfel.

(4) Cererile și actele procedurale se întocmesc numai în limba română.

Art. 19. Continuitatea. Judecătorul investit cu soluționarea cauzei nu poate fi înlocuit pe durata procesului decât pentru motive temeinice, în condițiile legii.

Art. 20. Respectarea principiilor fundamentale. Judecătorul are îndatorirea să asigure respectarea și să respecte el însuși principiile fundamentale ale procesului civil, sub sancțiunile prevăzute de lege.

Art. 21. Încercarea de împăcare a părților. (1) Judecătorul va recomanda părților soluționarea amiabilă a litigiului prin mediere, potrivit legii speciale.

(2) În tot cursul procesului, judecătorul va încerca împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare, potrivit legii.

Legislație conexasă: L. nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator.

Art. 22. Rolul judecătorului în aflarea adevărului. (1) Judecătorul soluționează litigiul conform regulilor de drept care îi sunt aplicabile.

(2) Judecătorul are îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșeală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale. În acest scop, cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă, judecătorul este în drept să le ceară să prezinte explicații, oral sau în scris, să pună în dezbaterea acestora orice împrejurări de fapt sau de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cerere sau în întâmpinare, să dispună administrarea probelor pe care le consideră necesare, precum și alte măsuri prevăzute de lege, chiar dacă părțile se împotrivesc.

(3) Judecătorul poate dispune introducerea în cauză a altor persoane, în condițiile legii. Persoanele astfel introduse în cauză vor avea posibilitatea, după caz, de a renunța la judecată sau la dreptul pretins, de a achiesa la pretențiile reclamantului ori de a pune capăt procesului printr-o tranzacție.

(4) Judecătorul dă sau restabilește calificarea juridică a actelor și faptelor deduse judecății, chiar dacă părțile le-au dat o altă denumire. În acest caz judecătorul este obligat să pună în discuția părților calificarea juridică exactă.

(5) Cu toate acestea, judecătorul nu poate schimba denumirea sau temeiul juridic în cazul în care părțile, în virtutea unui acord expres privind drepturi de care, potrivit legii, pot dispune, au stabilit calificarea juridică și motivele de drept asupra cărora au înțeles să limiteze dezbaterile, dacă astfel nu se încalcă drepturile sau interesele legitime ale altora.

(6) Judecătorul trebuie să se pronunțe asupra a tot ceea ce s-a cerut, fără însă a depăși limitele investiției, în afară de cazurile în care legea ar dispune altfel.

(7) Ori de câte ori legea îi rezervă judecătorului puterea de apreciere sau îi cere să țină seama de toate circumstanțele cauzei, judecătorul va ține seama, între altele, de principiile generale ale dreptului, de cerințele echității și de buna-credință. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 129 alin. (5)]

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. 19/2016, M. Of. nr. 103 din 6 februarie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și, în consecință, **stabilește că:** Dispozițiile art 457 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile dacă partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate.

În ipoteza în care partea exercită o cale de atac neprevăzută de lege, diferită de cea corect menționată în dispozitivul hotărârii atacate, instanța de control judiciar va respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, potrivit art. 457 alin. (I) din Codul de procedură civilă, în măsura în care aceasta nu poate fi calificată prin aplicarea dispozițiilor art. 152 raportat la art. 22 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Art. 23. Respectul cuvenit justiției. (1) Cei prezenți la ședința de judecată sunt datori să manifeste respectul cuvenit față de instanță și să nu tulbure buna desfășurare a ședinței de judecată.

(2) Președintele veghează ca ordinea și solemnitatea ședinței să fie respectate, putând lua în acest scop orice măsură prevăzută de lege.

CAPITOLUL III

Aplicarea legii de procedură civilă

Art. 24. Legea aplicabilă proceselor noi. Dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare.

Art. 25. Legea aplicabilă proceselor în curs. (1) Procesele în curs de judecată, precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi.

(2) Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, potrivit legii sub care au început. În caz de trimitere spre rejudecare, dispozițiile legale privitoare la competență, în vigoare la data când a început procesul, rămân aplicabile.

(3) În cazul în care instanța investită este desființată, dosarele se vor trimite din oficiu instanței competente potrivit legii noi. Dispozițiile alin. (1) rămân aplicabile.
[Regl. ant.: CPC 1865 – art. 725]

Art. 26. Legea aplicabilă mijloacelor de probă. (1) Legea care guvernează condițiile de admisibilitate și puterea doveditoare a probelor preconstituite și a prezumțiilor legale este cea în vigoare la data producerii ori, după caz, a săvârșirii faptelor juridice care fac obiectul probațiunii.

(2) Administrarea probelor se face potrivit legii în vigoare la data administrării lor.

Art. 27. Legea aplicabilă hotărârilor. Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.

Admitere excepție de neconstituționalitate. Prin decizia nr. 874/2018, M. Of. nr. 2 din 3 ianuarie 2019, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept^[1], sunt neconstituționale.

Art. 28. Teritorialitatea legii de procedură. (1) Dispozițiile legii de procedură se aplică tuturor proceselor care se judecă de către instanțele române, sub rezerva unor dispoziții legale contrare.

(2) În cazul raporturilor procesuale cu element de extraneitate, determinarea legii de procedură aplicabile se face potrivit normelor cuprinse în cartea a VII-a.

[1] Prin decizia nr. 52/2018, M. Of. nr. 609 din 17 iulie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizările [...] și în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 se produc cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite ulterior publicării deciziei (20 iulie 2017).

N. red. Prin decizia nr. 369/2017, M. Of. nr. 582 din 20 iulie 2017, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”, cuprinsă în art.XVIII alin.(2) din Legea nr.2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, este neconstituțională.

LBRIS CARTEA I

We know books

Dispoziții generale

TITLUL I Acțiunea civilă

Art. 29. Noțiune. Acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces.

Legislație conexă: ♦ C. civ. – art. 2500 privind obiectul prescripției extinctive; ♦ L. nr. 304/2004 privind organizarea judiciară – art. 6 și art. 7.

Art. 30. Cereri în justiție. (1) Oricine are o pretenție împotriva unei alte persoane ori urmărește soluționarea în justiție a unei situații juridice are dreptul să facă o cerere înaintea instanței competente.

(2) Cererile în justiție sunt principale, accesorii, adiționale și incidentale.

(3) Cererea principală este cererea introductivă de instanță. Ea poate cuprinde atât capete de cerere principale, cât și capete de cerere accesorii.

(4) Cererile accesorii sunt acele cereri a căror soluționare depinde de soluția dată unui capăt de cerere principal.

(5) Constituie cerere adițională acea cerere prin care o parte modifică pretențiile sale anterioare.

(6) Cererile incidentale sunt cele formulate în cadrul unui proces aflat în curs de desfășurare.

Recurs în interesul legii. 1. Prin decizia nr. 19/2013, M. Of. nr. 45 din 20 ianuarie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii a **admis recursul în interesul legii** formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.1, art.2 alin.(1) și 15 lit.p) din L. nr.146/1997 (abrogată prin O.U.G. nr. 80/2013) a **stabilit că:**

Cererile prin care se solicită, pe cale separată, acordarea **cheltuielilor de judecată** sunt **cereri principale** supuse taxei judiciare de timbru, care se calculează la valoarea pretențiilor deduse judecătii, chiar dacă cererile care au format obiectul litigiului din care aceste cheltuieli provin au fost scutite de la plata taxelor judiciare de timbru.

2. Prin decizia nr. 1/2015, M. Of. nr. 197 din 25 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, a **admis recursul în interesul legii** formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în consecință, **stabilește că:**

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 50 alin. (2) și 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată investită cu soluționarea unei cereri în plata prețului de piață, întemeiată pe prevederile art. 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, poate acorda reclamantului prețul actualizat plătit la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute

în proprietatea statului, cu modificările ulterioare, în cazul în care constată ca fiind îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **numai dacă s-a formulat un capăt de cerere distinct în acest sens.**

Hotărâre prelabilă. Prin decizia nr. 3/2017, M. Of. nr. 142 din 24 februarie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă **a admis sesizarea** formulată de Tribunalul Dolj - Secția I civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prelabile și, în consecință, **stabilește că:**

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3, art. 9, art. 26 alin. (3) din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare, coroborate cu art. 37 din Normele metodologice privind aplicarea Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 20/1996, republicate, stabilește că proprietarul construcției are dreptul să dobândească proprietatea și asupra terenului aferent acesteia și să solicite, în caz de refuz, pe calea acțiunii în justiție, obligarea la perfectarea contractului de vânzare-cumpărare.

Art. 31. Apărări. Apărării formulate în justiție pot fi de fond sau procedurale.

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. 1/2014, M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursurile în interesul legii** declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201 și art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, **stabilește că:**

Prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extintivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011.

Art. 32. Condiții de exercitare a acțiunii civile. (1) Orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia:

- a) are capacitate procesuală, în condițiile legii;
- b) are calitate procesuală;
- c) formulează o pretenție;
- d) justifică un interes.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică, în mod corespunzător, și în cazul apărărilor.

Recurs în interesul legii. 1. Prin decizia nr. 2/2016, M. Of. nr. 263 din 7 aprilie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursul în interesul legii** declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 279 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru acțiunile privind reconstituirea vechimii în muncă, anterioare intrării în vigoare a Codului de

procedură civilă actual/același text de lege cu referire la **art. 32 alin. (1) lit. b) și art. 36 din Codul de procedură civilă**, pentru acțiunile în reconstituirea vechimii în muncă, introduse de la momentul intrării în vigoare a actualului Cod de procedură civilă și în continuare; art. 111 din Codul de procedură civilă din 1865 pentru acțiunile privind constatarea încadrării activității desfășurate în grupele I și a II-a de muncă introduse sub imperiul acestei reglementări/**art. 35 cu referire la art. 32 alin. (1) lit. b) și art. 36 din Codul de procedură civilă**, pentru același tip de acțiuni, formulate după intrarea în vigoare a codului actual, în toate ipotezele, atunci când angajatorul nu mai există din punct de vedere juridic (lichidat, radiat), justifică legitimare procesuală pasivă casele teritoriale de pensii, în situația în care nu există documente primare.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 34 alin. (5) și art. 40 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la art. 18 din Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, republicată, în cazul existenței documentelor primare, persoana interesată, care nu posedă dovezi privind vechimea în muncă sau activitatea desfășurată în anumite grupe de muncă, are deschisă calea unei acțiuni în realizare - obligație de a face - având ca obiect obligarea deținătorului de arhivă de a elibera adeverința constatatoare a vechimii în muncă/încadrării în grupele superioare de muncă.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865/**art. 32 alin. (1) lit. a) și art. 56 alin. (1) din Codul de procedură civilă**, respectiv a art. 136 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare/art. 180 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, angajatorul desființat în urma procedurilor de insolvență, finalizate cu radierea din registrele specifice, nu poate sta în judecată, neavând capacitate procesuală de folosință, iar fostul lichidator, chemat în judecată în nume propriu, nu are calitate procesuală pasivă.

2. Prin decizia nr. 5/2018, M. Of. nr. 448 din 30 mai 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii **a admis recursul în interesul legii** formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava și, în consecință, **stabilește că:**

Litigiile având ca obiect acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, poliștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere, în temeiul art. 20 alin. (1) din Capitolul 2 al Anexei VII din Legea nr. 284/2010 sunt de competența în primă instanță a secțiilor/completelor specializate în soluționarea litigiilor de muncă, respectiv, raportat la calitatea de funcționar public a reclamanților, a secțiilor/completelor specializate de contencios administrativ.

Acțiunile având ca obiect acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, poliștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere formulate în temeiul art. 20 alin. (1) din Capitolul 2 al Anexei VII din Legea nr. 284/2010 introduse în perioada de suspendare a exercițiului dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații sunt premature formulate.

Hotărâre prelabilă. 1. Prin decizia nr. 40/2016, M. Of. nr. 987 din 8 decembrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă **a admis sesizarea** formulată de Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prelabile și, în consecință, **stabilește că:** Dispozițiile art. 41 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului

de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile persoanelor îndreptățite sau autorilor acestora care au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și nu au urmat procedura administrativă prevăzută în capitolul V1 secțiunea 1 din titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, nerespectând termenele privind valorificarea acestor titluri.

2. Prin decizia nr. 42/2016, M. Of. nr. 105 din 7 februarie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă a **admis sesizarea** formulată de Tribunalul Galați - Secția I civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și art. 4 teza I din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (1) și art. 3 pct. 6 din același act normativ, art. 27 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și dispozițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, **stabilește că:**

În situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, iar cererea de reconstituire formulată în temeiul legilor fondului funciar nu a fost soluționată prin emiterea titlului de proprietate sau de despăgubire în beneficiul titularului originar, al moștenitorilor acestuia sau al terțului dobânditor până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cesionarul, ca persoană îndreptățită la măsuri reparatorii, are dreptul exclusiv la măsura reparatorie prevăzută de noua lege de reparație constând în compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2) - (4) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

3. Prin decizia nr. 19/2017, M. Of. nr. 249 din 11 aprilie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă a **admis sesizarea** formulată de Tribunalul Hunedoara - Secția I civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, **stabilește că:**

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la art. 1, art. 3 pct. 1 - 4, art. 11 alin. (1) și art. 33 alin. (1) din aceeași lege, prevederile Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, sunt incidente cu privire la imobilele în legătură cu care există cauze aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a acestei legi, numai dacă pentru imobilele respective s-au formulat cereri din categoria celor prevăzute la art. 3 pct. 1 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

4. Prin decizia nr. 28/2017, M. Of. nr. 378 din 22 mai 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă a **admis sesizarea** formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, prin încheierea din 3 noiembrie 2016, și, în consecință, **stabilește că:**